

Comentariul operei Povestea lui Harap-Alb scrisa de Ion Creanga - a treia parte

Punctul culminant (revelarea identitatii slugii vrednice, uciderea ei, pedepsirea spanului si redesteptarea eroului din lungul somn al mortii cu ajutorul smicelor de lemn dulce, al apei moarte si al apei vii, cum prevazuse rata cea isteata indragostita acum de acela ce-i invinsese viclesugul), succint prezentat, involburat aproape, are valoarea unei sentinte morale: bunii si merituosii izbandesc oricand si pentru ei deznodamantul nu poate fi decat unul fericit.

De-a lungul acestui generos traseu epic, creativitatea si originalitatea lui Creanga se manifesta genial, creand personaje de un realism bufon, opunand unor oameni cuminti, asezati, usor de recunoscut si in lumea noastra (tatal celor trei frati, imparatul Verde si fetele lui, chiar Sfanta Duminica), printr-o tehnica a contrastelor hazlii fara egal, personaje burlesti, hilare in uratenia si slabiciunile lor, dar superbe prin devotament si solidaritate: "Geniul humulesteanului este aceasta capacitate extraordinara de a-si lua in serios eroii (fabulosi sau nu, oameni sau animale), de a le retrai aventurile, de a pune cu voluptate in fiecare propriile lui aspiratii nerostite, slabiciuni, vicii, tulburari si uimiri, adica de a crea viata El e creatorul unei "comedii umane" tot asa de profunda si de universala in tipicitatea ei precum aceea a lui Sadoveanu' (N. Manolescu).

Spanul este viclean si rau si pare ca nu merita atentia autorului, Harap-Alb este tanarul care plateste scump neascultarea tatalui si parcurge un proces de maturizare si de calire savarsind o serie de fapte remarcabile (dupa clasificarea lui Lazar Saineanu, Povestea... ar apartine ciclului faptelor de exceptie"), ajutat de multi prieteni si neuitandu-si bunatatea funciara (evita sa calce pe unde trecea o nunta a furnicilor si, dovedindu-si priceperea si harnicia specifice flacailor de la tara incropeste un stiubei groazav pentru un roi de albine).

Dupa intamplarea din fantana cu Spanul, el se face mai prevazator si, neincetand a crede intr-un destin mai bun, ramane un Fat-Frumos destoinic, prietenos, cuviincios, dar mai putin interesant decat ceilalti cincii tovarasi, "care mai de care mai chipos si mai imbracat, de se taraiu atele si curgeau oghelele dupa dansii.